رسالت
روزنامه صبح ایران ■ سال چهل و یکم ■ شماره ۱۱۳۲۵

### بودجه آموزش‌وپرورش زیر ذره‌بین نقد

# جای خالی عدالت در بودجه آموزش

**حجت‌الله بنیادی، پژوهشگر آموزش**

لایحه بودجه مهم‌ترین سند سالانه هر سازمان است که نشان می دهد چگونه منابع مالی برای اجرای برنامه‌ها و تحقق اهداف اختصاص می‌یابند. لایحه بودجه وزارت آموزش‌وپرورش در سال آینده، صرف‌نظر از اعداد و ارقام، میزان رشد و سهم آن از کل اعتبارات دولتی پنج‌ویژگی اساسی شامل کفایت، برنامه‌محوری، قانون‌گرایی، عدالت‌محوری و قاعده‌مندی را ندارد. عدم تناسب رشد بودجه آموزش‌وپرورش در تناسب با رشد تورم و عدم کفایت و تناسب میزان و رشد حقوق و مزایای معلمان با هزینه‌های زندگی یکی از اشکالات مهم و اساسی این لایحه است که اثربخشی و موفقیت کلی آموزش‌وپرورش را در اجرای درست مأموریت‌ها و وظایف با محدودیت و تنگنا مواجه می کند.

در جدول (۷) اعتبار هزینه عمومی و متفرقه، اعتبار در نظر گرفته شده برای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با رشد ۵/۱۱ درصد از (۱۱/۲۴۸) به (۱۲/۶۶۴) میلیارد تومان، وزارت علوم با رشد ۱۲/۹ درصد از (۷۸/۶۰۱) به (۸۸/۵۷۲) میلیارد تومان، وزارت میراث فرهنگی با رشد ۲۴ درصد از (۳/۶۴۹) به (۵۵۲/۴) میلیارد تومان و وزارت آموزش‌وپرورش با رشد ۶/۲۵ درصد از (۳۵۳/۰۲۸) به (۴۴۲/۹۲۴) میلیارد تومان، افزایش یافته است. همچنین رشد ۴/۲۵ درصدی اعتبارات هزینه عمومی وزارت آموزش‌وپرورش در مقایسه با رشد اعتبارات دیوان عدالت اداری به میزان ۱۱ درصد، سازمان بازرسی کل کشور به میزان ۱۸ درصد و سازمان برنامه‌وبودجه کشور ۱۶ درصد نشانگر توجه نسبی به آموزش‌وپرورش است.

در لایحه ۱۴۰۵، اعتبارات هزینه آموزش‌وپرورش از منابع عمومی دولت در ردیف‌های اصلی جدول (۷) رقم چهارصدوچهل‌وسه (۴۴۳) همت (هزار میلیارد تومان) و اعتبارات هزینه‌ای دولت، رقم دومیلیون و هشتصد و ده هزار (۲،۸۱۰،۰۰۰) همت است که سهم آموزش‌وپرورش از آن ۷۶/۱۵ درصد است. در کل اعتبارات هزینه‌ای و تملک از منابع عمومی دولت، اعتبارات آموزش‌وپرورش، ۴۷۵ همت و اعتبارات دولت ۳،۲۵۴،۹۹۲ همت است که سهم آموزش‌وپرورش ۱۴/۶۱ درصد است. در اعتبارات تملک از منابع عمومی دولت در جدول (۷)، اعتبارات آموزش‌وپرورش ۳۲ همت و اعتبارات دولت ۴۴۴ همت است که سهم آموزش‌وپرورش از آن ۳۴/۷ درصد است.

سال ۱۴۰۳، سهم آموزش‌وپرورش از اعتبارات هزینه‌ای دولت از منابع عمومی، ۱۴/۳۹ درصد و در سال ۱۴۰۴ رقم ۳۷/۱۵ درصد بوده که در سال ۱۴۰۵ به ۱۴/۶۱ تغییر یافته است. این سهم نسبت به سال ۱۴۰۲ کمتر از یک درصد (۰/۳۲) افزایش و نسبت به سال ۱۴۰۴ کمتر از یک درصد (۰/۷۶) کاهش داشته است. هرچند که شاخص سهم اعتبارات آموزش‌وپرورش از منابع عمومی دولت، به‌تنهایی شاخص مناسبی برای تحلیل وضعیت اعتبارات آموزش‌وپرورش نیست، اما مسلم است که تغییرات این چنینی سهم آموزش‌وپرورش از اعتبارات عمومی دولت که از یک نظم و الگوی خاص افزایشی تبعیت نمی کند، نمی‌توانند مشکلات و عقب‌ماندگی‌های انباشته آموزش‌وپرورش را مرتفع سازند.

باید توجه داشت این تحلیل براساس لایحه بودجه منتشر شده در دی ماه ۱۴۰۴ است و اصلاحات و جمع‌بندی کمیسیون تلفیق بعد از تقدیم لایحه به دلیل عدم انتشار مدنظر قرار نگرفته است.

**عدم کفایت، کسری بودجه و اجحاف در حق دینفعان، ویژگی بارز بودجه آموزش‌وپرورش**

کارکنان وزارت آموزش‌وپرورش حدود یک میلیون نفر و دانشجو معلمان متعهد خدمت را حدود ۱۰۰ هزار نفر در نظر بگیریم و تمام اعتبارات هزینه‌ای در نظر گرفته شده را برای پرداخت حقوق و مزایای رفاهیات اختصاص دهیم، میانگین دریافتی هر معلم حدود ۳۳ میلیون تومان در ماه می‌شود. برای واقعی‌تر شدن محاسبه، اگر منابع مالی برای پرداخت حقوق را کل اعتبار ۴۰۲ همت، ادارات کل آموزش‌وپرورش استان‌ها در نظر بگیریم، میانگین پرداختی به هریک از کارکنان حدود ۳۰ میلیون تومان در ماه می‌شود. آنچه مسلم است اختصاص دادن تمام اعتبار هزینه‌ای به پرداخت حقوق ناممکن است.

۳۰ میلیون تومان پرداختی به یک معلم در یک ماه، در بهترین حالت پاسخگوی نیازهای اولیه زندگی یک خانواده چهار نفری است و خرید مسکن و خودرو و مسافرت برای چنین خانواده‌ای امکان تحقق کمی خواهد داشت. در عدم کفایت پرداختی به معلمان همین بس که هزینه اقامت (با صبحانه) در یک اتاق چهارنفری در هتل صندوق ذخیره فرهنگیان (هتل جنت اصفهان) در محدوده زمانی ۱۵ بهمن ۱۴۰۴ به ازای هر شب ۱۳،۷۰۰،۰۰۰ تومان است که با تخفیف ۲۵٪ مبلغ ۱۰/۳۲۴،۵۰۰ تومان شده است. حال سؤال این است که یک معلم چگونه می تواند با میانگین حقوق ۳۰ میلیون تومان سفر برود و از این هتل استفاده کند؟! مسلم است که هزینه هر شب اقامت در هتل صندوق ذخیره فرهنگیان در تابستان ۱۴۰۵ رقم ۱۰ یا ۱۳ میلیون تومان نخواهد بود و احتمالا حقوق یک ماه یک معلم برای اقامت دو شب یک خانواده چهارنفری در تابستان ۱۴۰۵ کافی نخواهد بود! همچنین بنا بر برخی جداول منتشر شده از سوی سازمان برنامه و بودجه مجموع رفاهیات پیش‌بینی شده برای سال ۱۴۰۵ هر معلم، رقمی در حدود ۱۲ میلیون تومان است، این رقم حتی در سال ۱۴۰۴ برای اقامت یک شب در هتل اختصاصی فرهنگیان کافی نیست. یعنی کل رفاهیات یک سال معلم، کفاف اقامت یک شب خانواده چهارنفری را در هتلی که با سرمایه فرهنگیان و به نام فرهنگیان ساخته شده است را ندارد. در نظرگرفتن میانگین حداکثر ۳۰ میلیون تومان برای کل دریافتی کارکنان آموزش‌وپرورش در سال ۱۴۰۵ در حالی است که دریافتی کارکنان بسیاری از دستگاه‌های دولتی در سال ۱۴۰۲ بیش از ۳۰ میلیون تومان بوده است و با افزایش‌های سال ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴ پیش‌بینی می‌شود دریافتی آن‌ها در سال ۱۴۰۵ به بیش از ۵۰ میلیون تومان برسد.

در ردیف ۲۰۹۰۲۹۰۱۴۰۰۰ با عنوان «کمک به تأمین سرانه دانش‌آموزی و حمایت و ارتقاء پوشش تحصیلی افراد لازم التعلیم» مبلغ ۱۶ همت و در ردیف ۲۹۰۹۰۲۹۰۱۴۰۰۰ با عنوان «فعالیت‌های پرورشی و امور تربیتی دانش‌آموزان» مبلغ ۲/۱ همت و در ردیف ۲۹۰۱۹۰۲۹۰۱۴۰۰۰ با عنوان «بهداشت، سلامت و تربیت بدنی مدارس» مبلغ همت در نظر گرفته شده است، مجموع این اعتبارات حدود ۱۹ همت می‌شود. با توجه به جمعیت حدود ۱۴ میلیونی دانش‌آموزان مدارس دولتی، سرانه هردانش‌آموز برای تمام فعالیت‌های آموزشی، ورزشی، فرهنگی، ادرویی و... در طی سال تحصیلی حدود ۱/۳۵۰/۰۰۰ تومان می‌شود. مقایسه این رقم با کمترین میزان شهریه ثابت (بدون فوق برنامه) مدارس غیردولتی که در سال ۱۴۰۴، بیش از ۳۰ میلیون تومان و در سال ۱۴۰۵ نیز افزایش خواهد یافت، نشان دهنده عدم کفایت اعتبار پیش‌بینی شده است.

با توجه به این که منبع مالی دیگری برای تأمین هزینه‌های غذای مدارس شبانه‌روزی در نظر گرفته نشده و باید از همان ۱۶ همت ردیف «کمک به تأمین سرانه...» تأمین شود، عدم کفایت اعتبار پیش‌بینی شده بهتر مشخص می‌شود. با در نظرگرفتن ۳۵۰ هزار نفر به‌عنوان تعداد دانش‌آموزان مدارس شبانه‌روزی و ۳۰۰ هزار تومان به‌عنوان هزینه خرید مواد اولیه برای تهیه سه وعده غذای یک دانش‌آموز، اعتبار مورد نیاز برای تأمین غذای هر ماه (۲۸ روز حضور در مدرسه) این دانش‌آموزان در طی یک ماه ۲/۶ همت و در طی سال تحصیلی (۷ ماه در نظر گرفته شده) حدود ۱۸ همت می‌شود. یعنی اگر وزارت آموزش‌وپرورش تمام اعتبار پیش‌بینی شده برای کل دانش‌آموزان را به تغذیه دانش‌آموزان مدارس شبانه‌روزی اختصاص دهد، بازهم با کسری اعتبار مواجه خواهد شد. بررسی ارقام لحاظ شده در قوانین بودجه سال‌های قبل و لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ نشانگر یک حقیقت تلخ است که در تدوین بودجه آموزش‌وپرورش واقعیت‌ها و هزینه‌های واقعی و رعایت حقوق دانش‌آموزان و معلمان مبنا و اصل نیست و آنچه به‌عنوان لایحه بودجه ارائه می‌شود یک تغییر شکلی و بازی با اعداد و ارقام بودجه سال‌های قبل است.

**برنامه محوری، خلأ بزرگ بودجه آموزش‌وپرورش**

در قانون برنامه هفتم تکالیف مختلفی برای وزارت آموزش‌وپرورش تعیین شده است که قاعدتا می‌بایست برای تحقق آن‌ها برنامه‌های عملیاتی یک ساله در سطح ستاد وزارتخانه و سازمان‌ها و دستگاه‌های وابسته تدوین و لایحه بودجه بر مبنای برنامه یک ساله آن‌ها تنظیم می‌شد. با گذشت بیش از یک سال از لازم الاجرا شدن قانون برنامه هفتم، وزارت آموزش‌وپرورش برنامه مشخصی برای اجرا در سال ۱۴۰۴ و حتی ۱۴۰۵ ارائه نکرده است. بر این اساس می‌توان گفت لایحه بودجه ۱۴۰۵ آموزش‌وپرورش بر مبنای یک برنامه منسجم و شفاف یک ساله بنا نشده است. عدم انتشار برنامه یک ساله آموزش‌وپرورش قبل از انتشار لایحه بودجه ۱۴۰۵ مبین آن است که مدیران آموزش‌وپرورش برنامه محوری را به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های اصلی مدیریت و تدوین بودجه مورد توجه قرار نداده‌اند. عدم اعتنا یا عدم باور به برنامه محوری نه تنها در ستاد اصلی وزارت آموزش‌وپرورش حکمفرما است، بلکه بخش مهمی از سازمان‌ها و دستگاه‌های وابسته نیز برنامه یک ساله ندارند و لایحه بودجه آن‌ها بیشتر معطوف و مبتنی بر گذشته است.

**بی‌اعتنایی یا استنکاف از اجرای قانون، چالش اساسی لایحه بودجه ۱۴۰۵**

بی‌اعتنایی به رعایت قانون و اجرای درست و به موقع تکالیف قانونی یکی دیگر ویژگی‌های لایحه ۱۴۰۵ وزارت آموزش‌وپرورش است. کسر درصدثابتی از حقوق دانشجو معلمان و لحاظ کردن آن به‌عنوان درآمد اختصاصی، نقض آشکار قانون و عدالت است. پیش‌بینی کسب بیشترین درآمد اختصاصی در میان همه دانشگاه‌های کشور و برآورد کسب ۱۱ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان درآمد اختصاصی برای دانشگاه فرهنگیان که از نظر سرانه فضا، تجهیزات، امکانات و خدمات پژوهشی، آزمایشگاهی و... در قعر جدول دانشگاه‌های کشور قرار دارد، نشان می‌دهد آموزش‌وپرورش نه تنها عزمی برای اجرای درست تبصره ذیل ماده (۶) قانون متعهدین خدمت ندارد، بلکه رأی هیئت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر غیرقانونی بودن کسر درصد ثابتی از حقوق دانشجو معلمان نیز قادر به قانون‌پذیر و قانون‌گرا نمودن آموزش‌وپرورش و دانشگاه فرهنگیان نشده است.

اعتبارات هزینه- اختصاصی دانشگاه فرهنگیان در قانون بودجه ۱۴۰۴ از رقم حدود چهارهزار و نیم میلیارد تومان در لایحه ۱۴۰۵ افزایش یافته و ۲/۸۴ برابر اعتبار سال ۱۴۰۴ شده است. سهم دانشگاه فرهنگیان از اعتبارات هزینه - عمومی از رقم سه هزار و ۱۷۰ میلیارد تومان در سال ۱۴۰۴ با رشد حدود ۵/۱۰ درصدی به رقم سه هزار و پانصد میلیارد تومان در سال ۱۴۰۵ افزایش یافته است. این که چگونه اعتبارات هزینه - اختصاصی دانشگاه فرهنگیان ۲۷ برابر اعتبارات هزینه‌ای - عمومی آن رشد داشته است، یک سؤال اساسی است که نه تنها حاکمیت عقلانیت و خرد در تدوین بودجه دانشگاه را به چالش می‌کشد، که هویت و ضرورت وجود دانشگاه فرهنگیان را نیز با ابهام و تردید اساسی مواجه می‌سازد.

در دانشگاه شهید رجایی اعتبارات هزینه - عمومی با رشد ۱۵ درصدی از ۳۳۵ میلیارد تومان در سال ۱۴۰۴ به ۳۸۶ میلیارد تومان افزایش یافته است. اعتبارات هزینه- اختصاصی این دانشگاه نیز با رشد ۲۰ درصدی از ۴۹۷ میلیارد تومان در سال ۱۴۰۴ به ۶۰۰ میلیارد تومان افزایش یافته است. اعتبار دانشگاه تهران در هزینه اختصاصی در سال ۱۴۰۴ رقم (۱/۸۴۹) میلیارد تومان بوده که با رشد ۴۱ درصدی در سال ۱۴۰۵ به دو هزار و ششصد و هجده (۲/۶۱۸) میلیارد تومان افزایش می‌یابد. رشد اعتبارات اختصاصی دانشگاه فرهنگیان حدود هفت برابر اعتبار دانشگاه تهران است. نسبت اعتبارات هزینه اختصاصی به کل اعتبارات در دانشگاه تهران حدود ۳۶ درصد، در دانشگاه شهید رجایی حدود ۳۹ درصد و در دانشگاه فرهنگیان حدود ۷۷ درصد است. کسر هر درصد ثابتی از حقوق دانشجو معلمان با عنوان هزینه شبانه‌روزی، بدون توجه به میزان استفاده آن‌ها و درج آن به‌عنوان درآمد اختصاصی دانشگاه در بودجه یک خطای راهبردی است که از سال ۱۳۹۱ در بودجه دانشگاه فرهنگیان تکرار شده، اما انتظار می‌رفت با حاکمیت نگرش‌های علمی، کارشناسی و عقلانیت در دولت چهارم تکرار نشود.

دریافت هزینه برگزاری دوره‌های مهارت‌آموزی در دانشگاه فرهنگیان و شهید رجایی از پذیرفته شدگان آزمون استخدامی درمغایرت با قانون مدیریت خدمات کشوری یکی دیگر از موارد تخطی از قانون است که در لایحه بودجه نیز میزان درآمد حاصل از آن نیز معین نشده است.

از دیگر موارد بی‌اعتنایی آموزش‌وپرورش به اجرای درست و به موقع قوانین، عدم تصویب اساسنامه صندوق ذخیره فرهنگیان مطابق تکالیف مقرر در قانون برنامه هفتم و قوانین متعدد بودجه سال‌های گذشته است. این قصور یا استنکاف سبب شده، از یک سو صندوق ذخیره فرهنگیان در همان مسیر نادرست و با همان ساختار فسادزای قبلی فعالیت کند و از سویی نیاز سهم و واریزی دولت که در سال ۱۴۰۵ حداقل دو هزار و ۵۲۰ میلیارد تومان است، فقط ۱۰ میلیارد تومان آن در لایحه بودجه آن هم مشروط به تصویب اساسنامه) درج شود.

**کسب درآمد غیرمتعارف از فرآیندهای استخدامی، دستاورد اختصاصی آموزش‌وپرورش**

کسب درآمد آموزش‌وپرورش از آزمون‌های استخدامی یکی دیگر از اقدامات کم سابقه و مغایر با قانون و عدالت در آموزش‌وپرورش است که در لایحه بودجه ۱۴۰۵ تکرار شده است. در ردیف شماره ۱۴۰۲۱۱۴۴۱۲۰۱۰۰۰۰۲۶۵ تحت عنوان «درآمد حاصل از آزمون‌های استخدامی- هزینه‌های مربوط به مراحل تکمیل آزمون استخدامی»، مبلغ یک میلیون و چهارصد و پنجاه هزار (۱،۴۵۰،۰۰۰) تومان با عنوان «بررسی صلاحیت عمومی و سلامت پزشکی» و رقم یک میلیون و چهارصد هزار (۱،۴۰۰،۰۰۰) تومان با عنوان «ارزیابی تکمیلی (کانون‌های ارزیابی و غیره)» ذکر شده است. هرچند این ارقام با پیشنهاد وزارت آموزش‌وپرورش و سازمان اداری و استخدامی در سال ۱۴۰۲ به تصویب هیئت وزیران رسید. اما جای تأسف بیشتر اینجاست که با پیشنهاد مجدد وزارتخانه همین ارقام در مهرماه ۱۴۰۴ نیز به تصویب هیئت وزیران می‌رسد. پیش‌بینی آموزش‌وپرورش برای کسب درآمد اختصاصی ۲۰۵ میلیارد تومان از برگزاری آزمون‌های استخدامی در حالی است که بسیاری از وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها نه تنها از برگزاری آزمون‌های استخدامی کسب درآمد ندارند، بلکه در جدول (۹) لایحه بودجه ارقام بسیار قابل توجهی از اعتبارات دولتی برای استخدام‌های جدید دریافت خواهند کرد. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در ردیف ۵۵۰۰۰۰-۹۰ جدول شماره (۹) مبلغ ۱۸۰۰ میلیارد تومان برای استخدام‌های جدید و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در ردیف ۵۵۰۰۰۰-۹۲ همین جدول مبلغ ۵۰۰ (پانصد) میلیارد تومان اعتبار برای استخدام‌های جدید پیش‌بینی کرده است. جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران نیز در ردیف ۵۵۰۰۰۰-۱۸۴ جدول (۹) اعتبار ۱۲۶۰ میلیارد تومان برای استخدام نیروی انسانی پیش‌بینی کرده است. نکته قابل تأمل دیگر این است که هیچ یک از این سه دستگاه در جدول شماره (۱۶) تعرفه‌های درآمدهای موضوع جدول شماره (۵) ردیفی برای کسب درآمد از طریق برگزاری آزمون استخدامی ندارند.

به این نکته نیز باید توجه داشت که اگر ارقام پیش‌بینی این دستگاه‌ها هزینه پرداخت حقوق و کسر هر درصد ثابتی از حقوق دانشجو معلمان با عنوان هزینه شبانه‌روزی، بدون توجه به میزان استفاده آن‌ها و درج آن به‌عنوان درآمد اختصاصی دانشگاه در بودجه یک خطای راهبردی است که از سال ۱۳۹۱ در بودجه دانشگاه فرهنگیان تکرار شده، اما انتظار می‌رفت با حاکمیت نگرش‌های علمی، کارشناسی و عقلانیت در دولت چهارم تکرار نشود.

**عدالت‌محوری، اصل فراموش شده**

عدالت مورنبودن و بی‌اعتنایی به تحلیل‌های دقیق و پشتوانه‌های علمی یکی دیگر از اشکالات اساسی بودجه آموزش‌وپرورش است که در لایحه ۱۴۰۵ نیز تکرار شده است. در ردیف ۱۴۰۱۸۲ جدول تعرفه‌های درآمدی بودجه ۱۴۰۵، برای مصاحبه عمومی و بررسی صلاحیت‌های عمومی داوطلبان متقاضی ورود به دانشگاه فرهنگیان و شهید رجایی مبلغ ۴۵۹ هزار تومان در نظر گرفته شده است. از آنجا که ماهیت و فرآیند مصاحبه عمومی و بررسی صلاحیت‌های عمومی متقاضیان استخدام یکسان است، تفاوت‌های نزدیک به سه برابری این مبلغ با مبلغ دریافتی از متقاضیان استخدام در آموزش‌وپرورش نشان از عدالت‌محور نبودن و عدم حاکمیت یک الگو و ساختار شفاف در بودجه آموزش‌وپرورش است. برای برگزاری آزمون اعزام به خارج فرهنگیان شامل بررسی صلاحیت عمومی و سلامت پزشکی نیز تعرفه ۵۶۰ هزار تومان پیش‌بینی شده که حدود یک ششم تعرفه در نظرگرفته شده برای متقاضیان استخدام است. مصداق دیگری که نشانگر ناعدالتی و ضعف اساسی در ساختار و فرآیند تدوین بودجه آموزش‌وپرورش است، مقایسه تعریف «جذب و گزینش اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی» در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش و پزشکی با تعرفه دریافتی از هیئت علمی در وزارت آموزش‌وپرورش است. بیشتر اینجاست که با پیشنهاد مجدد وزارتخانه همین ارقام در مهرماه ۱۴۰۴ نیز به تصویب هیئت وزیران می‌رسد. پیش‌بینی آموزش‌وپرورش برای کسب درآمد اختصاصی ۲۰۵ میلیارد تومان از برگزاری آزمون‌های استخدامی در حالی است که بسیاری از وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها نه تنها از برگزاری آزمون‌های استخدامی کسب درآمد ندارند، بلکه در جدول (۹) لایحه بودجه ارقام بسیار قابل توجهی از اعتبارات دولتی برای استخدام‌های جدید دریافت خواهند کرد. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در ردیف ۵۵۰۰۰۰-۹۰ جدول شماره (۹) مبلغ ۱۸۰۰ میلیارد تومان برای استخدام‌های جدید و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در ردیف ۵۵۰۰۰۰-۹۲ همین جدول مبلغ ۵۰۰ (پانصد) میلیارد تومان اعتبار برای استخدام‌های جدید پیش‌بینی کرده است. جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران نیز در ردیف ۵۵۰۰۰۰-۱۸۴ جدول (۹) اعتبار ۱۲۶۰ میلیارد تومان برای استخدام نیروی انسانی پیش‌بینی کرده است. نکته قابل تأمل دیگر این است که هیچ یک از این سه دستگاه در جدول شماره (۱۶) تعرفه‌های درآمدهای موضوع جدول شماره (۵) ردیفی برای کسب درآمد از طریق برگزاری آزمون استخدامی ندارند.

به این نکته نیز باید توجه داشت که اگر ارقام پیش‌بینی این دستگاه‌ها هزینه پرداخت حقوق و کسر هر درصد ثابتی از حقوق دانشجو معلمان با عنوان هزینه شبانه‌روزی، بدون توجه به میزان استفاده آن‌ها و درج آن به‌عنوان درآمد اختصاصی دانشگاه در بودجه یک خطای راهبردی است که از سال ۱۳۹۱ در بودجه دانشگاه فرهنگیان تکرار شده، اما انتظار می‌رفت با حاکمیت نگرش‌های علمی، کارشناسی و عقلانیت در دولت چهارم تکرار نشود.

دریافت هزینه برگزاری دوره‌های مهارت‌آموزی در دانشگاه فرهنگیان و شهید رجایی از پذیرفته شدگان آزمون استخدامی در مغایرت با قانون مدیریت خدمات کشوری یکی دیگر از موارد تخطی از قانون است که در لایحه بودجه نیز میزان درآمد حاصل از آن نیز معین نشده است.

از دیگر موارد بی‌اعتنایی آموزش‌وپرورش به اجرای درست و به موقع قوانین، عدم تصویب اساسنامه صندوق ذخیره فرهنگیان مطابق تکالیف مقرر در قانون برنامه هفتم و قوانین متعدد بودجه سال‌های گذشته است. این قصور یا استنکاف سبب شده، از یک سو صندوق ذخیره فرهنگیان در همان مسیر نادرست و با همان ساختار فسادزای قبلی فعالیت کند و از سویی نیاز سهم و واریزی دولت که در سال ۱۴۰۵ حداقل دو هزار و ۵۲۰ میلیارد تومان است، فقط ۱۰ میلیارد تومان آن در لایحه بودجه آن هم مشروط به تصویب اساسنامه) درج شود.

**کسب درآمد غیرمتعارف از فرآیندهای استخدامی، دستاورد اختصاصی آموزش‌وپرورش**

کسب درآمد آموزش‌وپرورش از آزمون‌های استخدامی یکی دیگر از اقدامات کم سابقه و مغایر با قانون و عدالت در آموزش‌وپرورش است که در لایحه بودجه ۱۴۰۵ تکرار شده است. در ردیف شماره ۱۴۰۲۱۱۴۴۱۲۰۱۰۰۰۰۲۶۵ تحت عنوان «درآمد حاصل از آزمون‌های استخدامی- هزینه‌های مربوط به مراحل تکمیل آزمون استخدامی»، مبلغ یک میلیون و چهارصد و پنجاه هزار (۱،۴۵۰،۰۰۰) تومان با عنوان «بررسی صلاحیت عمومی و سلامت پزشکی» و رقم یک میلیون و چهارصد هزار (۱،۴۰۰،۰۰۰) تومان با عنوان «ارزیابی تکمیلی (کانون‌های ارزیابی و غیره)» ذکر شده است. هرچند این ارقام با پیشنهاد وزارت آموزش‌وپرورش و سازمان اداری و استخدامی در سال ۱۴۰۲ به تصویب هیئت وزیران رسید. اما جای تأسف